

Omgevingswet

Winst van de wet

EENVOUDIG BETER

Op het gebied van plannen, procedures en begrippen zorgt de Omgevingswet voor een grote vereenvoudiging en stroomlijning van het omgevingsrecht. Ook ordent de wet systematisch wat bij wet en wat bij AMvB geregeld is. Dit geeft duidelijkheid en overzicht voor alle gebruikers. Zesentwintig wetten gaan geheel of grotendeels op in de Omgevingswet en zestig AMvB's gaan op in 4 AMvB's. Uiteindelijk dekt één wet met één set van zes kern-instrumenten het terrein van de fysieke leefomgeving.

Meer regie en duidelijkheid

Er worden meer vergunningstelsels aan de omgevingsvergunning toegevoegd, waardoor initiatiefnemers vaker met één vergunning toe kunnen en sneller weten waar ze aan toe zijn. De initiatiefnemer houdt meer regie, bijvoorbeeld door de extra mogelijkheden voor fasering van de vergunning. De gebruiksvriendelijkheid neemt toe doordat alle gemeentelijke regels voor burgers en bedrijven, die nu in bestemmingsplannen en lokale verordeningen zijn opgenomen, worden geïntegreerd in het omgevingsplan. Ook voor de waterschapsverordening en de provinciale omgevingsverordening geldt dat regels voor burgers en bedrijven daar in worden gebundeld. De informatie wordt digitaal gebundeld vindbaar. Met het samenvoegen van verschillende wetten en AMvB's vermindert bovendien het aantal onderlinge verschillen en daarmee neemt de leesbaarheid toe.

Lagere onderzoekslasten

De uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet zorgt ervoor dat niet méér wordt onderzocht dan nodig is: dus alleen nieuw onderzoek voor zo ver van belang voor de besluitvorming, een langere houdbaarheid van onderzoek waar dat kan en meer ruimte voor maatwerk voor het bevoegd gezag onder verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht (art. 3:2). Informatie wordt zoveel mogelijk op gebiedsniveau verzameld. Hierdoor hoeft niet voor ieder project of activiteit afzonderlijk onderzoek te worden gedaan. Omdat het omgevingsplan geen generieke actualiseringsplicht kent, kunnen gemeenten onderzoekscapaciteit richten op de specifieke behoeften per gebied. Met het loslaten van de 'onlosmakelijke samenhang' kan de initiatiefnemer er voor kiezen eerst op basis van globaal onderzoek zekerheid te krijgen over de vraag of hij ter plekke überhaupt iets mag, voor hij kosten maakt voor gedetailleerde plannen.

Meer ruimte voor ontwikkeling

Onder de Omgevingswet krijgen overheden meer ruimte voor ontwikkeling. De Omgevingswet draagt bij aan organische gebiedsontwikkeling (uitnodigingsplanologie) door het schrappen van de plicht om periodiek het omgevingsplan te actualiseren, door de eis te laten vallen dat nieuwe functies binnen tien jaar verwezenlijkt moeten zijn en door het versoepelen van de regeling grondexploitatie. Het exploitatieplan is straks pas nodig bij de concrete aanvraag van een omgevingsvergunning. Vernieuwing en ontwikkeling worden ook gestimuleerd door de mogelijkheid om onbenutte gebruiksruimte in vergunningen na een bepaalde termijn, zonder planschadegevolgen, te kunnen terugnemen. Belangrijk is dat bij globale plandelen ter waarborging van de kwaliteit, eisen gesteld kunnen worden aan

milieu, veiligheid, verkeer etc. Door de mogelijkheden van fasering die de Omgevingswet biedt, kan gebiedsontwikkeling beter aansluiten op het tempo van ontwikkelingen in de markt.

Meer afweegruimte en flexibiliteit

De Omgevingswet biedt drie grondslagen voor flexibiliteit in bepaalde situaties. Bestuursorganen mogen regionaal ruimere of strengere regels stellen, ze mogen individueel maatwerk bieden en de wet kent de generieke gelijkwaardigheidsbepaling. De uitwerking van dit flexibel maatwerk krijgt vooral vorm in de AMvB's. De programmatische aanpak geeft de mogelijkheid om op gebiedsniveau de doelen voor de leefomgeving te halen, terwijl de afzonderlijke projecten door kunnen gaan. Met projectsaldering wordt binnen één besluit meer flexibiliteit geboden. Uit de Crisis- en herstelwet komen de experimenteerbepaling en de mogelijkheden om tijdelijk af te wijken van normstelling om gebieden die 'op slot zitten', los te trekken. Door het vaststellen van regels in het Omgevingsplan voor specifieke gebieden, kan een gemeente meer ruimte voor ontwikkeling bieden of juist duurzaamheid en innovatie stimuleren.

Duurzaamheid en innovatie

De Omgevingswet richt zich op de zorg voor de leefomgeving en een belangrijk deel van de afwegingen die bij duurzame ontwikkeling aan de orde zijn. De wet biedt daartoe de generieke regeling voor gelijkwaardigheid (je kunt een eigen oplossing kiezen, mits aantoonbaar gelijkwaardig aan de standaardmethode), ruimte om via maatwerk af te wijken van algemene regels, ruimte voor vernieuwend aanbesteden in het projectbesluit en een experimenteerbepaling voor specifieke projecten.

Kwaliteit door samenhang

Ieder stukje van de leefomgeving wordt nu nog 'gedekt' door verschillende wetten vanuit verschillende sectoren en belangen. Onder de Omgevingswet vervallen veel schotten tussen die sectorale regels. Elke bestuurslaag moet een integrale omgevingsvisie vaststellen. Provincie en gemeente stellen tevens een integrale omgevingsverordening respectievelijk omgevingsplan op. Door alles wat relevant is voor een gezonde en veilige leefomgeving in ogenschouw te nemen en mee te wegen, kan gewerkt worden aan duurzame oplossingen. Met de brede omgevingsvergunning en projectbesluiten kan de overheid nieuwe ontwikkelingen samenhangend toetsen.

Versnelde en verbeterde besluitvorming

De sneller-en-beter-aanpak voor grote infrastructurele projecten is verbreed naar de hele leefomgeving voor projecten met een publiek belang. De beslistermijn voor de Raad van State op beroepen tegen projectbesluiten is gemaximeerd op zes maanden. Dat betekent in de praktijk een tijdswinst van zes maanden. Daarnaast komt er meer ruimte voor maatwerk in de m.e.r., die meer onderdeel wordt van de voorbereiding van een besluit. Ook is bepaald dat procedures voor afwijking van het omgevingsplan van gemeenten in principe van zesentwintig naar acht weken gaan, op enkele uitzonderingen na.

Dit is een uitgave van het
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Interdepartementale Programmadirectie Eenvoudig Beter
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
postbus.eenvoudigbeter@minienm.nl
www.omgevingswetportaal.nl
www.rijksoverheid.nl/nualeenvoudigbeter
April 2016